

Temat: Czego możemy nauczyć się od starszych? „Klub latających ciotek”, czyli o tym, czym jest szacunek i podziw. Scenariusz zajęć czytelniczych na podstawie książki

Rafała Witka „Klub latających ciotek”

Wartości: szacunek

Emocje: podziw

Opracowała: Klara Wróbel

Grupa wiekowa: 8–12 lat

Czas trwania: ok. 80–90 minut

Cele ogólne:

- Kształtowanie postaw opartych na szacunku, empatii i wrażliwości wobec innych ludzi.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i rozumienia wartości moralnych w literaturze oraz codziennym życiu.
- Wspieranie refleksyjnego myślenia i odnoszenia doświadczeń bohaterów do własnych przeżyć.
- Przełamywanie stereotypów dotyczących osób starszych oraz budowanie pozytywnego obrazu starości.
- Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych opinii i uczuć w rozmowie o książce.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- rozumie pojęcia ważnych wartości moralnych i emocji – szacunku i podziwu,
- dostrzega te wartości i emocje w zachowaniu bohaterów książki,
- potrafi odnieść je do własnego życia,
- wie czym jest empatia, rozwija ją i staje się bardziej refleksyjny,
- przełamuje stereotypowe myślenie o osobach starszych i pełnionych przez nie rolach.

Tok zajęć:

1. Wprowadzenie do tematu.

Krótką rozmowa na temat książki:

- przypomnienie fabuły i bohaterów,
- charakterystyka postaw dzieci na początku i na końcu pobytu u cioci Stasi.

Pytania pomocnicze:

- Jak Sonia i Emil postrzegały swoją ciocię i jej koleżanki na początku pobytu na wsi?
- Co się zmieniło po wspólnych przygodach z ciotkami oraz odkryciu ich tajemnic?
- W jaki sposób wspólny lot balonem przyczynił się do zmiany postrzegania ciotek przez otoczenie? Dlaczego miejscowe radio zainteresowała historia ciotek?
- Czego dzieci nauczyły się od starszych?

Warto podkreślić, że doświadczenia ciotek pokazują:

- jak radzić sobie z trudnościami,
- jak realizować marzenia (np. naprawa balonu, wspólne rozwiązywanie problemów, angażowanie różnych osób, delegowanie zadań itp.),
- jak nie tracić poczucia humoru w obliczu trudności i życiowych zawirowań,
- jak patrzeć na życie z odwagą, dystansem i uśmiechem

2. Wartości moralne, które mają znaczenie i warto je stosować w życiu codziennym.

Pytania do uczestników zajęć:

- Kogo podziwiacie i dlaczego?
- Czy łatwo jest okazywać szacunek każdemu?

Na tablicy lub ogromnym arkuszu papieru tworzymy „mapę myśli”, rysując coraz to kolejne odnogi, będące skojarzeniami do pojęć: **SZACUNEK i PODZIWI**.

Doprecyzowanie znaczenia tych wartości moralnych przez osobę prowadzącą:

- **szacunek** – traktowanie innych z godnością,
- **podziw** – uznanie dla czyichś cech lub działań.

3. Wspólne czytanie fragmentów książki Rafała Witka.

Fragment - rozdział „Jajecznicą z niespodzianką”.

Podczas czytania uczniowie zwracają uwagę:

- Kto okazyuje szacunek i komu, w jaki sposób to robi?
- Kto zasługuje na podziw?
- W jaki sposób bohaterowie książki ze sobą rozmawiają?

Zwróć uwagę na:

- przełamywanie stereotypów o starszych osobach,

- marzenia i pasje ciotek - Stasi, Józi i Uli,
- relację dorosły – dziecko, która opiera się na wzajemnym szacunku.

Pytanie kluczowe: Czy młody człowiek potrafi zobaczyć w dorosłym coś więcej niż jego rolę, w której jest (np. cioci, nauczyciela)?

4. Rozmowa kierowana.

- Czy bohaterowie - Emil i Sonia od początku zauważali w cioci Stasi kogoś więcej niż tylko opiekunkę?
- Co sprawiło, że zaczęli podziwiać swoją ciocię i jej koleżanki oraz pana Ksawerego?
- Jak się zachowywali i co myśleli o Mariuszu - wnuczku pana Ksawerego, zanim go poznali?
- Dlaczego warto poznawać historię swojej rodziny?
- Czy można nie znać kogoś i go nie szanować?

Pogłębienie: Czy osoba, którą podziwiam, musi być idealna?

5. Scenki dramatowe.

„Zrozumiem, gdy to wszystko przeżyję i sprawdzę na własnej skórze”.

Uczniowie w parach lub małych grupach przygotowują scenki:

- 1) wyśmiewanie starszej osoby,
- 2) ocenianie kogoś po wyglądzie,
- 3) okazanie pomocy mimo różnic.

Po każdej scenie starają się wspólnie omówić zachowanie bohaterów, mogą również podawać alternatywne możliwości odgrywanego zachowania w poszczególnych scenkach, Zawsze uzasadniają swoje zdanie.

6. Aktywność kreatywna.

Można wybrać spośród podanych propozycji zajęć:

List do bohatera codzienności.

Dzieci/młodzież piszą list do osoby, którą podziwiają.

W liście uzasadniają:

Za co ją szanują?

Czego się od niej nauczyli?

List można ozdobić (naklejkami, rysunkami, brokatem).

Portret niezwyklej ciotki.

Uczniowie starają się stworzyć pracę plastyczną, dowolną techniką (może być kolaż z obrazków, pochodzących z dostępnych w klasie lub bibliotece gazet i czasopism):

- próbują uchwycić zewnętrzny wygląd, który pozornie nie daje się lubić, ale przy bliższym kontakcie zyskuje,
- eksponują cechy godne podziwu: odwagę, niezłomność, siłę, życzliwość, szacunek dla innych, mądrość.

Celem zadania jest pokazanie różnicy: **pozory vs rzeczywistość**.

Skrzydła podziwu.

Na skrzydłach uczniowie zapisują cechy:

- odwaga,
- mądrość.
- życzliwość.

W środku: imię bohaterki lub bliskiej osoby.

7. Zajęcia w kręgu.

Uczniowie siedzą w kręgu.

Obowiązuje zasada: mówi osoba trzymająca „berło” (np. piłeczkę lub maskotkę), nie przerywamy cudzych wypowiedzi, słuchamy, nie oceniamy ich i czekamy na swoją kolej.

Rundka jednego zdania:

- Szacunek to dla mnie...
- Podziwiam ludzi za...
- Zaskoczyło mnie, że...

8. Podsumowanie

Pytanie końcowe: **Co jest trudniejsze – szanować człowieka czy go podziwiać?**

Wniosek, który warto wspólnie sformułować: Szacunek powinien być podstawą w relacjach

z każdym człowiekiem, a podziw rodzi się wtedy, gdy naprawdę kogoś poznamy i odrzucimy to, co pozorne, czyli: wygląd zewnętrzny, rasę, narodowość, widoczną niepełnosprawność fizyczną, trudne zachowania, które wynikają z niepełnosprawności intelektualnej lub są wpisane w spektrum autyzmu itp.